

παρωθήσας πρὸς τὰ ὀπίσω τὸν πῖλον τῆς γυναικὸς ἔλυσε τὰς λωρίδας τοῦ προσωπείου καὶ εἶδε τὴν σύζυγον τοῦ φίλου του.

„Ἰωσηφίνα!“ ἀνέκραξεν ὡς κατακρημνιζόμενος εἰς βάραθρον καὶ αἱ ἰδέαι του ἐφέροντο ὡς ἀνεμοστρόβιλος. „Ἰωσηφίνα!“

Ὁχρά, ἀναίσθητος, ἄδακρυς ἐκάθητο παρ' αὐτῇ καὶ μετ' ὀλίγον εἶπε μελαγχολικῶς μειδιῶσα: „Ναί, ἡ Ἰωσηφίνα.“

— „Λοιπὸν μ' ἐγελάσατε;“ ἠρώτησε μετὰ πικρίας, ἐνῶ παρῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ πᾶσα ἐλπίς καὶ ὅλη ἡ προτέρα εὐδαιμονία. „Ὁ, ὡ, μποροῦσε νὰ λείψῃ αὐτὴ ἡ ἀστείότης. Ἀλλά“, εἶπε κατόπιν ὡς νῆα τις ἰδέα ἐπέλαμψεν αὐτῇ, „ἀλλὰ πόθεν ἔχετε ἐκεῖνο τὸ δακτυλίδι, ποῦ ἤρρατε αὐτὸ τὸ μανδῆλι;“

Ἐρυθρίασε καὶ πάλιν ἡ νεαρὰ γυνή, ἐδάκρυσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς καὶ ἐκρυσπε τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ στῆθος του.

— „Ὅχι!“ εἶπεν ἐκεῖνος, „πρέπει ν' ἀπαντήσετε εἰς τοῦτο· αὐτὸ εἶνε δίκό μου δακτυλίδι, καὶ τὸ μανδῆλι εἶνε ἀπ' τὰ δικά μου Σὰς ἐξορκίζω νὰ μὲ πῆτε, πῶς περιῆλθον αὐτὰ εἰς τὰς χεῖράς Σας, πόθεν ἔχετε αὐτά;“

— „Ἀπὸ Σένα!“ ὑπέλαβεν ἐκείνη φιθυρίζουσα καὶ ἐξ αἰδοῦς ἐπὶ μᾶλλον κρύπτουσα τὸ πρόσωπόν της.

Τότε ἐφωτίσθη ὁ νοῦς τοῦ Φρέβεν· ἐσήκωσεν ἐλαφρὰ τὴν κεφαλὴν της καὶ ἠτένισε πρὸς αὐτὴν μετὰ θαυμασμοῦ καὶ ἀγάπης. „Εὐὲ εἶσαι λοιπόν! Μήπως πάλιν ὄνειρεύομαι;“ εἶπεν ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν τὴν ἐθεώρησε. „Δὲν εἶπες, ὅτι Σὺ εἶσαι τὸ γλυκὸ μου τὸ κορίτσι; Θεέ μου, ὅσοις πέπλος ἐκάλυπτε τὴν δρασίν μου! Καλέ, νὰ τὸ ὠραῖόν Σου πρόσωπον, τὸ εὐμορφόν Σου στόμα, τὸ ὅποιον καὶ τότε ἐφίλησα!“

Καταπόρφυρος ἔγεινεν ἡ Ἰωσηφίνα. Τὸν ἐθεώρει μεθ' ἡδονῆς καὶ γοητείας. „Τί ᾔθελα ἀπογείνειν ἄνευ Σοῦ, εὐγενέστατέ μου εὐεργέτα“, ὑπέλαβεν ἀναλυομένη εἰς δάκρυα. „Σὲ φέρνω τὴν εὐλογίαν τῆς καλῆς μου μητέρας. Ἐλάφρωσες τὴν καρδίαν της κατὰ τὰς τελευταίας ἐκείνας στιγμὰς τῆς ζωῆς της, ἐλάφρωσες τὸ βάρος τῆς δυστυχίας της, ἡ ὅποια τόσον ἐβάρυνε τὸ ἄρρωστον σῶμά της. Ἀχ! πῶς ἤμπορῶ νὰ Σ' εὐχαριστήσω; Τί θὰ ἐγινόμεν ἄνευ Σοῦ! Καὶ ὅμως“ ἐξηκολούθησε κρύπτουσα διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον, „καὶ τί κατήντησα ὅμως, ἡ σύζυγος ἐνὸς ἄλλου, ἡ σύζυγος τοῦ φίλου Σου!“

Ἀπειρος πόνος ἐκύμαινε τὸ στῆθος της καὶ διὰ τῶν τρυφερῶν δακτύλων της ἔρρεον τὰ δάκρυά της. Ἦσθάνετο ἤδη ὁ Φρέβεν πόσον αὐτὴ τὸν ἠγάπα καὶ δὲν ἐπῆλθεν οὐδαμῶς εἰς τὸν νοῦν του ὅτι ἀνῆκεν εἰς ἄλλον καὶ περισφιγξας αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας του, ὡς φοβούμενος μὴ καὶ πάλιν τὴν χάσῃ, εἶπε: „Ἐχεις δίκαιον ἄς ποῦμε, ὅτι ἔτσι ἔπρεπε νὰ γείνουν ὅλα· ἔτσι ἔπρεπε νὰ ἔλθουν τὰ πράγματα, διότι ἴσως ἡ πολλὴ εὐτυχία ἤθελε μᾶς θανατώσει.

Ἀλλὰ τώρα, αὐτὴν μόνην τοῦλάχιστον τὴν στιγμὴν εἶσαι ἰδική μου· ὑπόθεσε, ὅτι ἤλθες ἐκεῖ, εἰς ἐκείνην τὴν πλατεῖαν νὰ με συναντήσῃς καὶ ὅτι ἐγὼ τάχα Σὲ περιέμενον· ἔλα, ἀγκάλιασέ με ὥς τότε, ἀγκάλιασέ με μιὰ ἀκόμη.“

Βυθισθεῖσα εἰς τὰς γλυκυτάτας ταύτας ἀναμνήσεις ἐκρεμάσθη εἰς τὸν λαϊμόν του· τὰ θολὰ τῆς υπερτάτης εὐτυχίας βλέμματα δὲν διακρίνουσι τὴν πραγματικότητά· ἐρασιμώτατον μειδίημα περιέβαλε τὸ στόμα της καὶ βαθμηδὸν ἐξέλιπε βυθισθὲν εἰς τοὺς λακκίσκους τῶν παρειῶν της. „Καὶ δὲν μ' ἐγνώρισες, ἀλήθεια;“ ἠρώτησεν ἐκεῖνος ἀτενίζων πρὸς αὐτὴν πλήρης τρυφερότητος. „Ἀχ!“ ἀπήντησεν ἐκείνη. „Τότε εἶχον μὲ πολλὴν προσοχὴν ὑποκλέπει καὶ ἀποτυπώσει εἰς τὴν καρδίαν μου τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου Σου, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ δὲν θὰ Σ' ἀνεγνώριζον ποτέ. Ἰσως τοῦτο προέρχεται ἐκ τούτου, ὅτι πάντοτε ἐν καιρῷ νυκτὸς Σ' ἔβλεπα χωμένον εἰς τὸν μανδῦάν Σου καὶ μέχρι τοῦ μετώπου κεκαλυμμένον. Ἀλλὰ πῶς πάλιν νὰ σκεφθῶ Βέβαια, ὅταν τὴν πρώτην ἐσπέραν τῆς ἀφίξεώς Σου ἤκουσα νὰ ὀμιλῇς μὲ τὸν Φάλδνερ, ὁ ἥχος τῆς φωνῆς Σου μοὶ ἐφάνη γνωστός καὶ ὡς ἄν ἄλλοτε νὰ τὸν ἤκουσα· ἀλλὰ πολλάκις κατόπιν ἐγέλασα μονάχη μου δι' αὐτὰς τὰς εἰκασίας μου. Ἐπειτα πάλιν ἐνόμιζα πολλάκις ὅτι ἀφεύκτως θὰ ἦσα ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον ὑπέθετα· ὕστερον πάλιν ἀμφέβαλλον· ὅταν ὅμως τὴν Κυριακὴν ἀνέφερες τὴν Γέφυραν τῶν Τεχνῶν, περιεργόν τι φῶς εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας Σου. Ἐφάνιστο ζῶν μόνον διὰ τῶν ἀναμνήσεων καὶ οἱ πρῶτοι λόγοι Σου ἐμαρτύρησαν ὅτι Σὺ εἶσαι, Σὺ εἶσαι ἐκεῖνος! Ἀλλὰ βέβαια, ἐμὲ δὲν ἀνεγνώρισας Σὺ· δὲν εἶνε ἔτσι; ἔγινεα πολὺ χλωμὴ, δὲν εἶνε;“

— „Ἰωσηφίνα μου!“ ἀνέκραξεν ἐκεῖνος. „Ποῦ ἦσαν αἱ αἰσθήσεις μου, ποῦ οἱ ὀφθαλμοὶ μου καὶ ἡ ἀκοή, διὰ νὰ μὴ Σε ἀναγνωρίσω; Εὐθύς, ὅτε τὸ πρῶτον Σ' ἐπανεῖδον, τρόμος τις διεπέρασε τὴν καρδίαν μου· ἡ μεγάλη πρὸς τὴν εἰκόνα ἐκείνην ὁμοιότης Σου μ' ἔκαμε νὰ τὴν ἀγαπήσω ὡς Σὲ αὐτήν· μόνον ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ξένου τῆς μητρὸς γένους μ' ἀπεπλάνησε καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐβλεπόν ἐν Σοὶ τὴν θυγατέρα τῆς ὠραίας Λαύρας καὶ πολλάκις καθήμενος πλησίον Σου ἀνεζήτουν εἰς ἀναμνήσεις τὴν μορφὴν τῆς ἀγνώστου ἐρωμένης μου, Σοῦ δῆλα δὴ“

— „Θεέ μου, Θεέ μου!“ ἀνεφώνησεν ἡ Ἰωσηφίνα, „εἶνε ἀληθὲς τοῦτο, εἶνε ποτε τοῦτο δυνατόν; Ἦμπορεῖς ἀκόμη νὰ μ' ἀγαπᾷς;“

— „Ἄν ἤμπορῶ; Ἀλλὰ μήπως ἐπιτρέπεται μοι τοῦτο; Εἶσαι τώρα σύζυγος τοῦ Φάλδνερ. — Ἀλλ' εἰπέ μοι, πῶς ἔγινεαν ὅλα αὐτά; Πῶς δὲν ἤμπόρεσες τότε οὕτε μίαν κἂν φορὰν νὰ με περιμείνης;“

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.]

(ἔπεται συνέχεια.)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΣΕΙΣΜΩΝ.

Ἀλλεπάλληλοι ἐπῆλθον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη οἱ σεισμοὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἰταλίᾳ, ἐπενεγκόντες φοβεράς καταστροφὰς καὶ ἐγκατασπείραντες τρομὸν καὶ φρίκην μετὰ τῶν κατοίκων τῶν χωρῶν τούτων. Μόλις δὲ ἤρχισε νὰ λησμονῇται ἡ θλιβερὰ τύχη τῶν Φιλιατρῶν καὶ τῶν ἄλλων τῆς δυτικῆς Πελοποννήσου κωμοπόλεων, καὶ ἰδοὺ πάλιν τῇ 11. Φεβρ. αἱ πλουτώνειοι δυνάμεις ἐξεμάχησαν καθ' ὅλην τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Ἰταλίας, ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς

Γενούης μέχρι τῆς Μασσαλίας. Καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν ταύτην ἐπεκτείνουσι τὰς ὑπορείας τῶν αἰ Ἀλπεῖς μέχρι τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ διαρκοῦντος τοῦ χειμῶνος προφυλάσσουσι τὰς μετὰ τὴν κειμένας χώρας ἀπὸ τῶν ἐκ βορρᾶ ψυχρῶν ἀνέμων καὶ θυελλῶν. Εἰς τὴν ἀληθῶς παραδείσιον ταύτην λωρίδα τῆς γῆς, ὀνομαζομένην *Λιγουρίαν*, ἀποδημοῦσι κατ' ἔτος ἀπὸ τῶν βορειοτέρων καὶ ψυχροτέρων κλιμάτων πολυάριθμοι ἀσθενεῖς καὶ ἐτι περισσότεροι πολυτά-

λάντοι, οἱ μὲν ἐπιζητοῦντες ἴασιν τῶν σωματικῶν παθῶν τῶν, οἱ δὲ ἀλλαγὴν καὶ ποικιλίαν τοῦ φιληδόνου καὶ τερπνοῦ βίου τῶν. Ἄλλ' ἅπαντες ἠγέρθησαν ἐκ τοῦ ὕπνου τῶν μετὰ φρίκης καὶ τρόμου τὴν πρωΐαν τῆς 11^{ης} Φεβρουαρίου, διότι ὅλως ἀπροσδοκῆτως ἠκούσθη φοβερός κρότος καὶ υποχθόνιος βοή, αἱ κλῖναι τῶν ἔτρεμον καὶ ἐσειόντο, ἐν ᾧ πολλοὶ τῶν τοίχων διερρηγνύοντο καὶ κατέπιπτον. Πανικός κατέλαβε τοὺς πάντας, θρῆνοι καὶ ὀλολυγμοὶ ἐπλήρουν τὸν ἀέρα, καὶ τὰς ὁδοὺς ἡμίγυμνοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες, τρέχουσαι τῇδε κἀκεῖσε ὡς μαινόμεναι πρὸς διάσωσιν τῆς ζωῆς τῶν.

Οἱ παλαιότατοι σεισμοί, περὶ ὧν ἡ ἱστορία παρέδωκεν ἡμῖν λεπτομερῆ περιγραφὴν, εἶνε οἱ τῷ 17 καὶ 56 μ. Χ. ἐν Συρίᾳ συμβάντες καὶ ἔπειτα ὁ τοῦ ἔτους 526 μ. Χ., καθ' ὃν μόνον ἐν τῇ παρὰ τὸν Ὀρόντην Ἀντιοχείᾳ ἐτάφησαν ὑπὸ τὰ ἐρείπια 200,000 ἀνθρωπίνων υπάρξεων. Κατὰ τὰ τελευταῖα δὲ ἔτη ἐπανειλημμένως μὲν καὶ ἡ Ἑλλάς καὶ ἄλλαι ὑπὸ ἐλλήνων οἰκούμεναι νῆσοι ὑπῆρξαν τὸ θέατρον παρομοίων καταστροφῶν, οὐχ ἥττον ὅμως δεινὰς ὑπέστη ἀπωλείας καὶ ἡ Ἰταλία, ἥς πολλὰ πόλεις ἡ ὀλοτελῶς κατεστράφησαν ἢ ἐπὶ πολλὰς δεκαετηρίδας ἔμειναν ὀπίσω εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν. Ἡ ἀκμὴ τῆς δημοκρατίας τῆς Ῥαγούζης ἀνεκόπη δια τοῦ σεισμοῦ τῆς 9. Ἀπριλίου 1686, καθ' ὃν ἐφονεύθησαν 40,000 ἀνθρώπων, ἡ δὲ πρωτεύουσα τῆς Πορτογαλλίας Λισσαβὼν, καταστραφεῖσα ἐντελῶς τῇ 18. Ὀκτωβρίῳ 1755, μόλις μετὰ πάροδον μιᾶς ἑκατονταετηρίδος ἡδυνήθη νὰ θεραπευθῇ ἀπο τοῦ βαρυτάτου ἐκείνου, ὑπὸ τῆς φύσεως κατενεχθέντος, τραύματος.

Διαρκοῦντος τοῦ σεισμοῦ ὅσον στερεώτερον εἶνε οἰκοδόμημά τι, ἄλλο τόσον περισσοτέρους ἐνέχει καὶ τοὺς κινδύνους ἀσφαλέςτατον δὲ εἶνε τὸ ἐλαφρότατον. Διὰ τοῦτο αἱ ἐκ λίθου καὶ πλίνθων οἰκίαι εἶνε ἐπισφαλεῖς, αἱ δ' ἐκ κλησίαι ἔτι ἐπισφαλέστεραι. Πολλὰ κωδωνοστάσια καὶ ὀλόκληροι ἐκκλησίαι κατεκρημνίσθησαν κατὰ τὸν τελευταῖον τῆς Νικαίας καὶ τῶν ἄλλων τῆς Αἰγυρίου πόλεων σεισμόν, ἐτάφησαν δὲ ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν χιλιάδες ἀνθρώπων. Τὴν ζημίαν τῆς Ἰταλίας μόνης ὑπολογίζουσιν εἰς 100 ἑκατομμύρ. φράγκων, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ διαρκὴς βλάβη, ἣν ὑφίσταται ἡ χώρα ὡς ἐκ τῆς φυγῆς χιλιάδων ξένων εἰς Παρισίους, Ῥώμην καὶ Τυρολίαν.

Φυσικὸν ἦτο λοιπὸν νὰ στρέψωσι καὶ πάλιν οἱ φυσικοὶ τὴν προσοχὴν τῶν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ τούτου φυσικοῦ φαινομένου καὶ νὰ προσπαθῇσιν νὰ εὕρωσι τὰ αἷτια καὶ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ φύσιν. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐρευνῶν τούτων ἀποπειρώμεθα παρακατιὸν νὰ μεταδώσωμεν διὰ βραχέων εἰς τοὺς φίλους ἡμῶν ἀναγνώστας.

Τριπλὴν τινα διάκρισιν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν εἰς τοὺς σεισμούς, διότι ὑπάρχουσι τοιοῦτοι λεγόμενοι ὀριζόντιοι, ἔτεροι κάθετοι καὶ ἄλλοι κυκλοτερῆ ἔχοντες τὴν φορὰν. Ὅταν αἱ κυμάνσεις δύο δονήσεων συναντῶνται, γεννᾶται ἀνάπαλις ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς καὶ τὸ τῆς ἐκρηγνυομένης ὑπονόμου. Ὁ τύπος οὗτος τοῦ σεισμοῦ εἶνε σπάνιος. Συνήθεις εἶνε αἱ κυματοειδεῖς δονήσεις, ἐξαπλούμεναι γραμμοειδῶς ἀπὸ τινος κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν. Δυνάμεθα δὲ νὰ παραβάλωμεν ταύτας πρὸς τὰς γυροειδεῖς κυμάνσεις τοῦ ὕδατος, ἐὰν ἐπὶ τῆς ἡρεμύσεως αὐτοῦ ἐπιφανείας ρίψωμεν λίθον. Ἡ ἐπιστήμη ὅμως ἐφεῦρεν ἐργαλεῖα, δυνάμει τῶν ὁποίων νὰ διαγινώσκῃ τὴν φορὰν καὶ νὰ μετρᾷ τὴν ἔντασιν τῶν δονήσεων τῆς γῆς. Τὸ ἀπλούστατον τῶν ἐργαλείων τούτων εἶνε τὸ λεγόμενον „σεισμογράφος“. Περὶ τῶν σεισμογόνων ὅμως

αἰτίων πολλὰ καὶ ἀντιφάσκουσαι πρὸς ἀλλήλας ὑπάρχουσι θεωρίαι, ἐπ' ἐσχάτων ὅμως ἐφείλκυσεν ἰδιαζόντως τὴν προσοχὴν τῶν εἰδημόνων ἡ τοῦ ἐν Βιέννῃ ἀστρονόμου Ῥοδόλφου Φάλβ, παραδεχομένου ὅτι τὰ ἔγκατα τῆς γῆς διατελοῦσιν εἰσέτι εἰς πυριφλεγῆ καὶ ρευστὴν κατὰστασιν καὶ ὅτι ἕνεκα τῆς ἑλξεως τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης παράγεται ἐν τῷ ὑγρῷ κόλπῳ τῆς γῆς εἰδὸς τι „ἀμπώτιδος καὶ παλιρροίας“, ὅθεν κατὰ τινὰς περιστάσεις γεννᾶται τὸ φαινόμενον τοῦ σεισμοῦ. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς θεωρίας ταύτης προεῖπεν ἡδὴ ἐπανειλημμένως ὁ Φάλβ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἔμελλε νὰ συμβῇ σεισμός, καὶ αἱ προφητεῖαι του ἐπεκυρώθησαν τῷ ὄντι ὑπὸ τῶν πραγμάτων. Καὶ τὸν τελευταῖον σεισμόν ἐν Αἰγυρίᾳ εἶχε προεῖπὲ ὁ αὐτὸς φυσιοδίφης καὶ τὴν ἀσθενεστέρα αὐτοῦ ἐπανάληψιν μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Ἐκτὸς δὲ τούτων ὥρισεν ἀπὸ τοῦδε ἐτέρας 27 ἡμέρας τοῦ ἔτους 1887, καθ' ἃς μέλλουσι νὰ συμβῶσι σοβαρὰ ἀτμοσφαιρικὰ ταραχὰ, θύελλαι καὶ καταιγίδες καὶ σεισμοί. Αἱ ἡμέραι δὲ αὗται εἶνε καθ' ἡμᾶς αἱ ἐξῆς: ἡ 10., 11., 26. καὶ 27. Μαρτίου, ἡ 23., 24. καὶ 25. Ἀπριλίου, ἡ 21., 22. καὶ 23. Μαΐου, ἡ 9. καὶ 16. Ἰουνίου, ἡ 8., 12., 13. καὶ 21. Ἰουλίου, ἡ 7. καὶ 8. Αὐγούστου, ἡ 5. καὶ 6. Σεπτεμβρίου, ἡ 4. καὶ 24. Ὀκτωβρίου, ἡ 2., 3. καὶ 30. Νοεμβρ. ἡ 1. καὶ 2. Δεκεμβρίου.

Κατὰ τὴν γνώμην δὲ τοῦ Φάλβ μεγάλης δέονται προσοχῆς πρὸ πάντων αἱ κατὰ Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον σημειούμεναι ἡμέραι, διότι κατὰ τοὺς μῆνας τούτους ἡ ἐπιρροὴ τῶν παραγόντων τῆς παλιρροίας ἐπὶ τῆς γῆς θα ᾖνε σχεδὸν ὅση ὑπῆρξε καὶ κατὰ τὸν ἐνεστώτα Φεβρουάριον. Ὀλίγην λοιπὸν ὑπομονὴν καὶ θὰ ἴδωμεν μετ' ὀλίγους μῆνας, ἐὰν ὁ Φάλβ ἐπέτυχῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐπροφήτευσεν ὀρθῶς.

Εἰς τὰ αὐτὰ περίπου αἷτια ἀποδίδει τὴν γένεσιν τοῦ σεισμοῦ καὶ ὁ γάλλος ἀστρονόμος Φλαμμαριὼν. Ὡς πιθανωτάτην δ' ἀφορμὴν παραδέχεται τὴν ἐκρηξίν ἀτμῶν ἐν τοῖς σπλάγχθοις τῆς γῆς, προκληθεῖσαν διὰ τῆς εἰσδύσεως θαλασσοῦ ὕδατος εἰς βαθύτατα κείμενα καὶ ἐπομένως διαθερμα πετρώδη στρώματα. „Ἄνευ ἀμφιβολίας, λέγει ὁ Φλαμμαριὼν, τὸ ὕδωρ τῶν ὠκεανῶν σταλάζει διὰ τῶν ὑποβρυχίων βράχων καὶ ἐπὶ τέλους πληροῖ τὰς ὑπ' αὐτοὺς κοιλότητας καὶ χαράδρας. Βέβαιον δὲ εἶνε ἐπίσης, ὅτι οἱ ταπεινότερον κείμενοι βράχοι ἔχουσι θερμοκρασίαν ὑψηλοτέραν. Δύναται λοιπὸν ὁ ἀτμός νὰ ἐξακολουθῇ ὑφιστάμενος σημαντικὴν πίεσιν, ἕως οὗ ἡ παραμικρὰ ἀφορμὴ προξενήσῃ τὴν ἐκρηξίν του. Ὁ φλοιὸς τῆς γῆς συστέλλεται κατὰ τὴν ἀπόφυξιν, συμπυκνοῦται καὶ ἐπιφέρει διαφόρους ἐκτοπίσεις εἰς τὰ βαθύτερα στρώματα τῶν βράχων, ὅφ' οὗς ἡ μάζα τῆς γῆς εἰς ὠρισμένον τι σημεῖον δὲν δύναται παρὰ νὰ ἔχῃ πολτώδη καὶ ἡμίρρευστον μορφήν. Ἀπρόοπτόν τι περιστατικὸν συντελεῖ ἢ εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ ἄλλου ἀτμοῦ, ἢ εἰς τὴν ἐκρηξίν αὐτοῦ, ἐὰν ἔχει ἡδὴ συμπυκνωθῇ εἰς μεγάλην ποσότητα ἀπὸ πολλοῦ χρόνου. Κατὰ τὰς ἀνὰ πᾶν ἔτος δημοσιευόμενας στατιστικὰς τῶν σεισμῶν παρετηρήθη, ὅτι οὐδεμίαν ἡμέραν παρέρχεται χωρὶς νὰ συμβῇ τοιοῦτος εἰς τι ὁποιοῦνδήποτε σημεῖον τῆς γῆς ἐπιφανείας. Ἐκτὸς δὲ τούτου πολυπληθέστατοι συμβαίνουσιν οἱ σεισμοί, ὅταν ᾖνε πανσέληνος καὶ νέα σελήνη, σπανιώτατοι δὲ ὅταν ᾖνε ἡμισέληνος, ταῦτοχρόνως ὅμως τόσῳ μᾶλλον συχνοί, ὅσῳ πλησιέστερον κεῖται πρὸς τὴν γῆν ἡ σελήνη, τόσῳ δὲ ἀραιότεροι, ὅσῳ μᾶλλον ἀπέχει αὐτῆς. Ἡ ἑλξίς τῆς σελήνης ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γῆς, ἐπὶ τῶν θαλασσῶν καὶ ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας τῆς. Τὴν νύκτα λοιπὸν τῆς 11. Φεβρουαρίου

δὲν εἶχομεν μόνον συνήθη νέαν σελήνην, ἀλλὰ καὶ ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου, ἐπειδὴ γῆ τε καὶ σελήνη καὶ ἥλιος εὐρίσκοντο ἀκριβῶς εἰς τὴν αὐτὴν εὐθείαν γραμμὴν. Συνέβη τοῦτο ἄρα γε κατὰ σύμπτωσιν;

Ἡμεῖς τοῦλάχιστον δὲν τολμῶμεν νὰ τὸ ἰσχυρισθῶμεν. Ἡ διαφορὰ αὕτη τῆς ἑλκτικῆς δυνάμεως οὐχὶ ἀνευ λόγου δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ ἀσήμαντον περιστατικόν, τὸ διαταράξαν τὴν ὑπάρχουσαν ἰσορροπίαν.

Περαιτέρω λέγει ὁ Φλαμμариὼν ὅτι „τὸ κάλλιστον μέσον πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν ἐσωτερικῶν στοιχείων τῆς γῆνης σφαίρας συνίσταται εἰς τὸ νὰ διατρυπήσωμεν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς εἰς βάθος πολλῶν χιλιομέτρων. Ἡ ἐργασία αὕτη δὲν θὰ ὑπερέβαινε τὰς δυνάμεις τῆς νεωτέρας μηχανικῆς καὶ βιομηχανίας. Ἡ τεραστία αὕτη φάραγξ ἡδύνατο ν' ἀποβῇ ἀνεξάντλητος πηγὴ θερμοκρασίας. Ἐὰν πᾶσαι αἱ κυβερνήσεις τῶν πεπολιτισμένων κρατῶν συνεφώνουν

ἐπιτήδευμα, ἀναμφιβόλως ἔθελον ἄρει τὸν μέγιστον καὶ λαμπρότατον τῶν θριάμβων, ὅσους μέχρι τοῦ νῦν κατήγαγεν ἡ ἀνθρωπότης. Ἐπειδὴ δὲ διαρκούσης τῆς ἐργασίας ταύτης θὰ

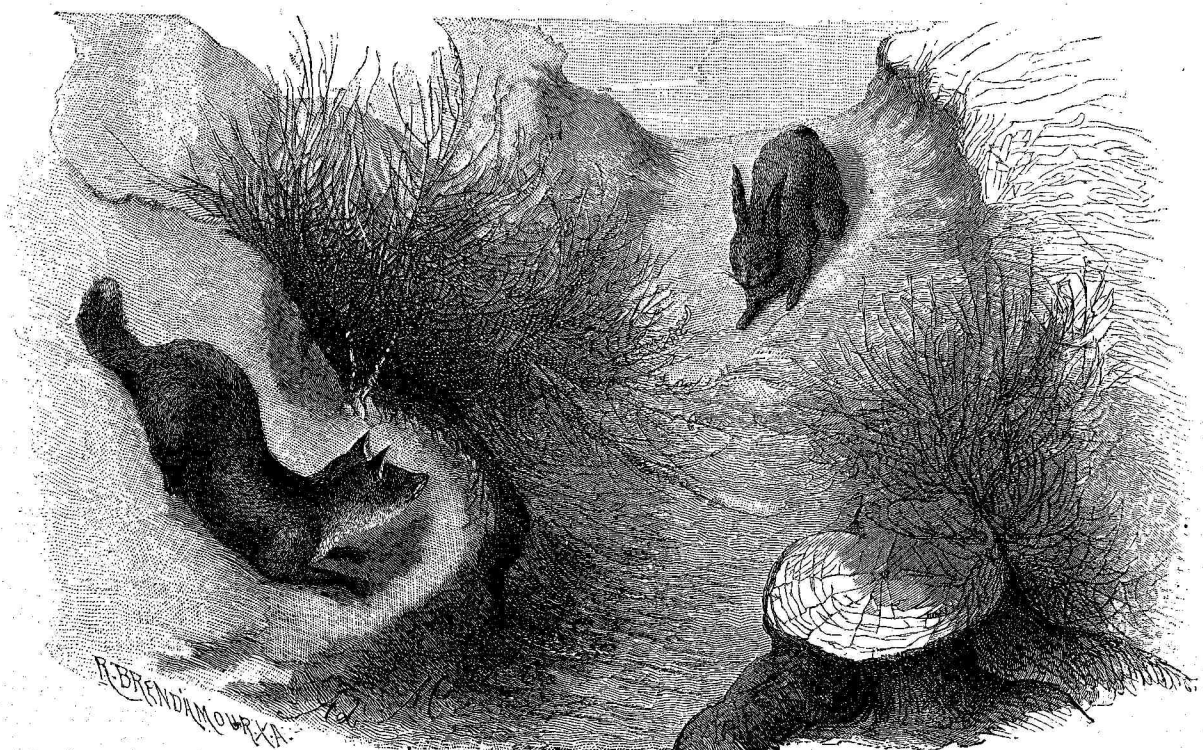
ἐχάνετο βαθμὴδὸν ἡ ὄρεξις καὶ ἡ συνήθεια τοῦ νὰ ἐχθαίρωσι καὶ νὰ ἐπιτίθενται κατ' ἀλλήλων αἱ διάφοροι ἐθνότητες, τὸ κέρδος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα σύμπασαν θὰ ἦτο διπλοῦν, ἐπιστημονικὸν καὶ κοινωνικόν“

Ἡ πρότασις αὕτη εἶνε μὲν λίαν ἑλκυστική, ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν εἶνε νέα, ἀφ' οὗ ἕτερος γάλλος τὴν ὑπέβαλε κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, τὴν καθιστᾷ περιττὴν καὶ αὐτὴ ἡ φύσις, ἥτις ἀπὸ πολλοῦ ἐφρόντισε νὰ σκάψῃ τοιαύτας ὁπὰς, εἰς αἷς πᾶς ὁ βουλόμενος δύναται ἐλευθέρως νὰ εἰσέλθῃ καὶ αἵτινες ὀνομάζονται — ἡφαίστεια.

Φυσικῶς πολὺ ὀλίγα μανθάνομεν διὰ τῆς ἐρεῦνης τῶν ἡφαιστείων, ἐπειδὴ εἶνε ἀδύνατον νὰ καταβῇ τις πολὺ βαθέως εἰς τοὺς κρατῆράς των. Οἱ ἀρχαῖοι π. χ. εἶχον

ΑΓΡΙΟΓΑΛΗ ΥΦΕΡΙΘΥΣΑ ΚΑΤΑ ΟΡΝΙΘΩΝ.

ΕΝΕΛΠΕΥΟΥΣΑ ΑΛΩΠΗΧΗ.

νὰ χρησιμοποιοῦσιν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον πάντα τοὺς στρατιώτας τῆς Εὐρώπης, ἓνα ἕκαστον κατὰ τὸ ἴδιόν του ὅπως λησμονήσῃ τὴν ὑποχθόνιον δύναμιν τοῦ Βεσουβίου, δὲν τὴν ἀναφέρει δὲ οὐδὲ αὐτὸς ὁ Πλίνιος, ὅστις ἀργότερον ἔγινε

θύμᾳ της. Ὁ ἐκ Θράκης ξιφομάχος Σπάρτακος εἶχε καταφύγει μετὰ τῶν ὁπαδῶν του εἰς τοὺς κρατῆρας τοῦ Βεσουβίου, τὸν ὁποῖον ὡς ἀπεσβεσμένον ἠφαιστειον ὑποπεύεται μόνος ὁ Στράβων ἐν τῇ „Γεωγραφίᾳ“ του. Ὅτι ὅμως ὁ σεισμὸς παράγεται ἐξ ἐσωτερικῆς καταπτώσεως, ἥτοι ἐκ μετατοπίσεως τῶν στρωμάτων, ὅπως καὶ σήμερον εἶνε παραδεδαγμένον, τὸ ἐγνώριζε καὶ τὸ εἶπεν ἤδη τὸν ἔκτον π. Χ. αἰῶνα ὁ ἐκ Μιλήτου Ἀναξίμενης. Οὗτος ἐθεώρει τὴν γῆν

ἐτοιμόρροπον εἰς διάφορα μέρη ὡς ἐκ τοῦ γήρατος, ἐντεῦθεν δὲ συνέβαινον ἐνιαχοῦ πτώσεις συνταράσσουσαι καὶ διασειούσαι τὰ πέριξ.

Τὴν σήμερον ἐπικρατοῦσι μὲν διάφοροι θεωρίαι περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν αἰτίων τοῦ σεισμοῦ, ἀλλ' αἱ διαφοραὶ πρὸς ἀλλήλας εἶνε μικραὶ καὶ ἀσήμαντοι, ἡ δὲ ἐπιστήμη ταχεῖ τῷ ποδὶ βαίνει πρὸς τὴν ἀνάλυσιν καὶ ὀρθὴν ἐξακριβωσιν τοῦ ἀπαισίου τούτου φυσικοῦ φαινομένου.

1. Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΒΟΥΛΑΝΖΕ (ἐν σελ. 49). Πασίγνωστος κατέστη ὁ ἀπὸ ἔτους ἤδη μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ ἀκαμάτως ἐργαζόμενος πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ πολέμου τῆς Γαλλίας καὶ τὸ ὄνομά του, ἐφ' ὅσον φέρεται ἀνὰ πάντων τὰ στόματα ὡς μέλλον νὰ ἐκδικήσῃ τὴν ἥτταν καὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς Γαλλίας, ἐμπνέει φόβον καὶ ἀνησυχίαν εἰς τὴν ἀγρύπνως ἐργαζομένην καὶ παρασκευαζομένην Γερμανίαν. Ὁ Βουλανζὲ ἐγεννήθη τῷ 1837 καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὑπατον τῶν στρατιωτικῶν ἀξιομάτων ἀπὸ ἀπλοῦ στρατιώτου, τὰ πάντα ὀφείλων εἰς τὴν ἀκαταπόνητον αὐτοῦ δραστηριότητα, εἰς τὴν ὁμολογουμένην ἀφοσίωσίν του πρὸς τὰς δημοκρατικὰς ἀρχὰς καὶ εἰς τὰς ὑπηρεσίας, αἷς ἐπανειλημμένως προσέφερεν εἰς τὴν πατρίδα. Πρὸ τοῦ 1870 ἦτον ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον διάστημα διδάσκαλος ἐν τῇ στρατιωτικῇ Σχολῇ τοῦ St. Cyr, κατὰ δὲ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον ἀπὸ ταγματάρχου προεβιβάσθη εἰς συνταγματάρχην, διακριθεὶς ἐν πολλαῖς μάχαις καὶ πολλὰκις τραυματισθεὶς ἐν τῷ κατὰ τῶν πολεμίων ἀγῶνι. Κατόπιν ἐστάλη μὲ τὸν βαθμὸν στρατηγοῦ εἰς Βασιγιτώνα ὅπως ἀντιπροσώπευσεν τὴν γαλλικὴν δημοκρατίαν ἐν τῇ ἐορτῇ τῆς ἐκατονταετηρίδος τῆς δημοκρατίας τῶν Ἑνωμένων πολιτειῶν, ἐπανελθὼν δὲ ὑπηρετήσεν ὑπὸ τὸν δοῦκα τῆς Ὁμάλης ὡς ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου του καὶ βραδύτερον ἐξεπέμφθη ὡς διοικητὴς τοῦ πρὸς κατοχὴν τῆς Τύνιδας ἐξαποσταλέντος στρατοῦ. Ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης τέλος προσελήθη εἰς Παρισίους ἐν ἀρχῇ τοῦ 1886, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν πολεμικῶν ὑποθέσεων τῆς πατρίδος του, ἥτις μέχρι τοῦδε πραγματικῶς οὐδεμίαν ἔχει ἀφορμὴν ἵνα μετανόησῃ διὰ τὴν ἐκλογὴν της, ἀφ' οὗ καὶ ὁ στρατὸς της ἐτελειοποιήθη σημαντικώτατα καὶ ὁ ἀνώτατος αὐτοῦ ἀρχηγὸς ἀπολαύει τὴν ὑπόληψιν καὶ τὸ σέβας, ἵνα μὴ εἰπωμεν τὸν φόβον, παρὰ πάντων τῶν γινωσκόντων καλῶς τὰ στρατιωτικὰ καὶ ἐν πρώτῃ μοίρᾳ ἐνδιαφερομένων εἰς τὴν περὶ τὰ πολεμικὰ πρόοδον τῆς γείτονος δυνάμεως.

2. ΤΟ ΖΗΛΙΑΡΙΚΟ. Εἰκὼν L. Horovitz (σελ. 53). Τὸ χαριέστατον τοῦτο ἐπεισόδιον ἐκ τῶν ἰδιωμάτων τοῦ παιδικοῦ ἡμῶν βίου, καθ' ὃν προαλειφόμεθα εἰς τοὺς μετέπειτα ψυχικοὺς ἀγῶνας καὶ ἄψυχός τι πλῆγῶν θωπευομένη ἐξεγείρει ἀνυπόκριτον ζηλοτυπίαν, ἐλήφθη ὑπὸ ἐξόχου καλλιτέχνου ὡς ὑπόθεσις λαμπρᾶς εἰκόνος, ἣν παρατίθεμεν σήμερον χάριν τῶν μικρῶν καὶ μεγάλων Ἀναγνωστῶν τῆς „Κλειῆς“.

3. ΤΟ ΗΦΑΙΣΤΕΙΟΝ ΑἴΤΝΑ ΕΝ ΣΙΚΕΛΙΑΙ. (ἐν σελ. 57). Ἀφορμὴν λαβόντες ἐκ τῶν ἀνωτέρω δημόσιευμένων „ἐπιστη-

μονικῶν πορισμάτων περὶ τῶν σεισμῶν“ καταχωρίζομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ σικελικοῦ ἠφαιστείου, τοῦ ὁποῖου αἱ κατὰ καιροὺς ἐκρήξεις τόσας ἐπήνεγκον καταστροφὰς εἰς τὰς πόλεις τῆς εὐφόρου καὶ πλουσίας νήσου, ἥς τὸ παρελθὸν καὶ ἡ ἀκμὴ τῆς δόξης της τόσας πληροῦσι σελίδας τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας.

4. ΕΝΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΛΩΠΗΞ (ἐν σελ. 60). Ἐν τοῖς τελευταίοις τεύχεσι τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰχομεν παραθεσεὶ εἰκόνας τινὰς ἀρπακτικῶν ζώων καὶ ταύτας εἰχομεν συνοδεύσει δι' ὀλίγων λέξεων περὶ τοῦ ληστρικοῦ ὄρμεφτου ἀντιπροσώπων τινῶν τοῦ ζωικοῦ βασιλείου. Ἀλλ' ἐξ ὅλων τούτων γνωστοτάτη εἶνε ἡ αἰμοχαρὴς ἀλώπηξ, ἥς ἡ πανουργία κατήντησε παροιμιώδης καὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πλείστας ὅσας δημοτικὰς παραδόσεις καὶ μύθους. Τὸ χαρακτηριστικώτατον αὐτῆς ἔργον, ὅσῳκις ἐξέρχεται ἐπὶ θήραν, εἶνε νὰ συλλαμβάνῃ τὴν λείαν δι' ἐνέδρας ἢ δι' αἰφνιδίας ἐπιθέσεως. Εἰς τὰς ἐνέδρας καταφεύγει πρὸ πάντων ἐν καιρῷ θέρους, ὅτε ἀμέσως ἀναγνωρίζει τὰ ἔχνη, ἅτινα ἀφήκεν ἀνὰ μέσον τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν λειμῶνων ὁ ἀμερίμνος διερχόμενος αὐτὰ λαγῶς. Ὡς καὶ ἐν τῇ παρατεθειμένῃ εἰκόνι φαίνεται, μετὰ καρτερίας καὶ ἀγρύπνου προσοχῆς ἀναμένει ἡ πονηρὰ ἀλώπηξ τὴν κατάλληλον στιγμήν, ὅπως ἐξορμήσῃ τῆς ἐνέδρας καὶ δι' ἐνὸς ἄλματος καταφθάσῃ τὸν ἀτυχῇ παροδίτην καὶ στραγγαλίσῃ αὐτόν.

5. ΑΓΡΙΟΓΑΛΗ ΥΦΕΡΠΟΥΣΑ ΚΑΤΑ ΟΡΝΙΘΩΝ (ἐν σελ. 60). Τὸ ζῷον τοῦτο προτιμᾷ νὰ διεξάγῃ τὴν κατὰ τῶν ἀόπλων καὶ ἀδυνάτων θυμάτων θήραν του, λάθρα ἔρπον ὀπισθεν αὐτῶν, ἢ ἐπιτιθέμενον διὰ μιᾶς καὶ ἀπροςδοκῆτως, σπανίως δὲ συνειθίζει νὰ ἀνέρχεται εἰς δένδρα ἢ ὑψηλὰς πέτρας καὶ ἐξ αὐτῶν δι' ἐνὸς πηδήματος νὰ ἐπιτίθεται κατὰ τῆς λείας του.

Πλεῖστα ὅσα εἶνε τὰ εἶδη τῶν ζώων, καθ' ὃν φύσει ἡ ἀγριογαλὴ αἰσθάνεται τὴν ὄρεξιν ὁρμήσῃ καὶ νὰ τὰ κατασπαράξῃ. Καὶ συνήθως μὲν περιορίζεται εἰς τὸ νὰ θανατώνῃ μικρὰ θηλαστικὰ ζῷα καὶ πτηνὰ, ἀλλ' οὐχὶ σπανίως ὁρμᾷ καὶ κατὰ δορκάδων καὶ μετὰ πολλῆς δεξιότητος καὶ δυνάμεως καταβάλλει πολλὰ ἄλλα ἀτίθασσα τοῦ δάσους πτηνὰ. Εὐτυχῶς διὰ τὴν οἰκιακὴν πτηνοτροφίαν καὶ τὰ ἄλλα δασόβια πτηνὰ δὲν ἔχει τὸ ζῷον τοῦτο μεγάλην ἀνιχνευτικὴν καὶ ὁσφρητικὴν δύναμιν, διότι ἄλλως μεγάλας ἤθελεν ἐπιφέρει καταστροφὰς καὶ δηώσεις. Ἀλλὰ καὶ ἡ παρουσία αὐτῆς δὲν εἶνε τόσοσυχνή, ὅσον ἡ τῆς ἀλώπεκος καὶ τῶν ἄλλων μικρῶν ἀρπακτικῶν τετραπόδων, περὶ ὅσων ἐγένετο προηγουμένως ἐνταῦθα λόγος.